Ч. 224 (11.515). Львів, середа 9. жовтня 1929. [illegible] Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Черговий більшовицький скандал.

Львів, 8. жовтня 1929.

Перед кількома днями були на сторінках „Діла" вісти про несамовиті події в будинку більшовицької амбасади в Парижі. Нині подаємо на іншому місці, в кореспонденції з Парижа, опис цих подій та інформації про їх „героя", радника більшовицької амбасади в Парижі Бесідовського.

Ці нечувані в історії світової дипльоматії та в найвищій мірі скандальні події, що незвичайно вимовно характеризують всю природу більшовицького державного режіму, що як не мож краще змальовують методи й засоби комуністичного правління, є до тої міри характеристичні і в такій мірі повчаючі, що попри них мовчки перейти не можна. Зокремаж ми не можемо мовчати передовсім тому, що під таким комуністичним режімом і при таких засобах правління приходиться жити поверх 30-ти міліонам українського народу.

Вертаючи до самих париських подій, позволимо собі почати їх оцінку одним питанням: чи можна собі подумати таку німецьку, француську, англійську, японську чи яку хочете амбасаду, до якої приїздив би аґент політичної поліції з державного центру і тероризував би свого високого дипльоматичного достойника, який в даному випадку репрезентує велику державу, до тої міри, що цей перед терором тікає та кличе чужу поліцію на поміч? Чи можливе це в іншій ніж більшовицька — дипльоматії? Бесідовський в даному випадку був переходово головою амбасади, але не зважаючи на те, чекіст Ройзенман перевів у нього ревізію під загрозою смерти, не чекаючи навіть приїзду Довгалевського, що як фактичний голова і господар амбасади повинен би перший притягнути підчиненого собі урядника до відповідальности і без дозволу якого, здавалось би, не міг мати права до справ амбасади урядовець міністерства внутр. справ з Москви. Та в більшовиків інакше. Там чекіст є найвищою інстанцією. Він може без перешкод ліквідувати кожну, навіть найвідповідальнішу особу, коли вона невигідна для Москви. Так було з Троцьким і іншими. Чомуж це не могло статись з Бесідовським, дарма, що мав за собою вже поважний дипльоматичний стаж, ну, і мусів користуватися довірям Москви, коли вона його так довго толерувала в своїй дипльоматичній службі. Він-же був комуністом.

З другої сторони вчинок Бесідовського, комуніста, обзнайомленого з усіми засобами більшовицької політики, зокремаж з усіми методами боротьби чеки з противниками теперішньої системи правління в СРСР, наглядно доказує, на які муки й страхіття наражені жертви чеки. Комуніст Бесідовський налякався до тої міри перспективи попасти в руки московських чекістів, що волів піти на скандал, волів зірвати з дипльоматичною більшовицькою карієрою, волів зрезиґнувати раз на все з повороту до СРСР ніж їхати до Москви на „чекістський суд". У розмові з представником ґазети „Тан" Бесідовський сказав: „П. Ройземан приїхав до Парижа з домаганням, щоби я їхав до Москви на суд партії. Та я не з тих, *яких можна водити в людях*. Я знаю, що відмовившись від послуху, я розбив свою карієру. Та я зробив вельми корисний вчинок, необхідний для СРСР і для революції, яких не можна понижувати навіть перед Китаєм при допомозі режіму рабства і глупоти".

Ціла ця скандальна історія сталася в Парижі тоді, коли в Льондоні закінчилися переговори Довгалевського з Гендерсоном, і зробила в Англії „найкраще враження".

Але не в тім річ, яке враження зробила вона на уряд Мекдональда, чи на англійську або француську опінію. Річ у тім, що несамовита історія з більшовицької амбасади в Парижі кидає зайвий раз яркий жмут світла на ті страшні відносини, в яких опинився український нарід, в яких доводиться працювати українським національно-культурним робітникам і взагалі усім національним діячам у Радянській Україні. Терор і насильство комуністичної диктатури давить їх невиносимим тягарем, загроза Соловок чи смерти в льохах чеки звисає над ними немов меч Дамокля, ломить їх волю, вкривлює всю їхню творчу працю, робить їх невільниками та автоматами. Численні, бо богатотисячні ряди українських національних робітників не мають змоги тікати до чужих готелів, щоби оминути насилля чекістів, не мають сили, щоби цьому насиллю протиставитися і тому змушені переживати страшенну духову траґедію конфлікту між вимогами свого незалежного „я" та невмолимими вимогами комуністичної диктатури. Якщо хочуть зберегти свою фізичну екзистенцію, не сміють свобідно ні висловлюватись, ні свобідно проявляти свою творчу енерґію.

Всі ті безчисленні факти комуністичного насильства над українським населенням все одно не мають ніякого впливу на тих галицьких т. зв. „радянофілів", що вихвалюють більшовицький режім на Україні, що вважають його „спасенним" для українського народу, і що вмовляють в наше громадянство лиху брехню про „незалежність" та „суверенність" УСРР, яку вони так і звуть українською державою. Тоді коли український комуніст Бесідовський тікав через плоти від чекіста, щоби спасти життя, то вони, що є тільки „радянофілами", хочуть в той-же час загнати всю українську галицьку громаду в руки чекістів та підготовити для них вже давно невиданий кривавий пир. Та перше повинні ці проповідники „радянофільства" самі бодай покушати чекістських благодатей, а потім уже займатися пропаґандою більшовикофільства. Доки цього не зроблять, доти будуть тільки сліпим, безвольним знаряддям ворогів українського національного визволення.

Небувала драма в більшовицькій амбасаді в Парижі.

Під загрозою смерти заступник амбасадора і „представник Рад. України" Бесідовський втікає з амбасади. — Жінка і син заложниками. — Інтервенція поліції.

Париж, 3. жовтня 1929.

Сьогоднішня „Ля Ліберте", вечірній щоденник, якого нинішнє видання тільки що появилося, антидатоване 4-им жовтня, принесла на першій сторінці безмірно сензаційні відомости про драматичну, майже трагічну пригоду першого радника тутешньої радянської амбасади Бесідовського. Заки тут передамо відомости француської ґазети, наведемо кілька звісток про особу їх „героя", а це тому, що особа близько звязана з українськими справами.

П. Бесідовський був раніше радником радянської амбасади в Японії, потім у Варшаві. З Варшави він перейшов до тутешньої амбасади при вул. Гренель, як перший радник і тимсамим заступник амбасадора. Амбасадор Довгалевський перебуває тепер у Льондоні, на переговорах з Гендерсоном, а в його відсутности виконував уряд радянського посла Бесідовський.

Для українського загалу п. Бесідовський цікавий тим, що він був ще й офіціяльним представником харківського уряду як супроти радянського посольства, так і — офіціозно — супроти Франції. Ті, що його знали, впевняють, що він, родом з України і український горожанин, знаменито говорить по українськи тай надсподівано добре — як на більшовицького урядовця — визнається в цілости українських справ з одного й другого боку кордону. Впевняють також, що не від кого іншого, як саме від нього були безпосередньо залежні тутешні видавництва, від кількох місяців закриті „Українські Вісти" і **„Ukraine Nouvelle"**, на які — мовляв — косим оком дивилася і Москва і її представник Довгалевський. Оповідають між іншим, що останній, очевидно не без приказу з Москви, кілька разів у минулому році домагався переминення цих видавництв, які буцім-то були „національні" тай „каламутили добросусідські взаємини" Радянського Союза з Річипосполитою; кажуть навіть, що він уже давно приказав був закрити ці дві ґазети — проти приказу цього запротестував, мовляв, Бесідовський, котрий і телеграфічно переслав свій протест у Харків; на протест цей наспіла, кажуть, вмить телеграфічна відповідь голови харківського уряду — з приказом далі видавати оба українські органи...

Таке оповідають люди, які вважаються втаємниченими в радянські містерії. Чи воно правда, годі провірити, особливо припадковому дописувачеві. Так само й годі провірити, що також і „українська політика" Бесідовського спричинила духовий розрив його з Москвою тай вплинула на події, які — наче в американській кримінальній фільмі — проминулися вчора при вулиці Гренель.

•

Ось що читаємо про них у „Ліберте":

Особлива і з богатьох поглядів таємнича драма відогралася вчора в секретних комнатах радянської амбасади.

Загрожений смертю, *сам і з родиною*, з руки висланця Чеки, перший радник амбасади, п. Бесідовський зумів втекти, перелазячи мури двох сусідніх власностей; потім він пішов прохати помочи і ратунку в поліції.

Наслідком інтервенції п. Бенуа, директора судової поліції допущеного тільки до помешкання сторожа амбасади, звільнено також, після довгих переговорів, жінку й сина п. Бесідовського, яких в амбасаді придержувано як заложників. На цьому роля француської поліції мусіла обмежитися, а інтервенція її була можлива єдино тільки наслідком виразного домагання першого радника амбасади, який у відсутности п. Довгалевського виконував уряд амбасадора.

З огляду на привілей екстериторіяльности не може бути ніякого слідства про точні обставини цієї драми. А персонал амбасади не виявляє найменшої схильности дати швидке й повне пояснення.

В комісаріяті дільниці „Томи Аквінського", куди п. Бесідовський насамперед подався, він розповів ось що:

„Від якогось часу був я в ріжниці поглядів з урядом у Москві, зосібна що-до політики супроти селян, яким не платять належної ціни за збіжжя.

„Наслідком цієї незгоди і саме в хвилі, коли я збирався виїхати з родиною на ферії, п. Ройзенман, член центрального комітету партії і Чеки, висланий з Москви, приїхав до амбасади і завізвав мене перед себе, в свою кімнату.

„Виявзалася між нами жива перепалка, наслідком якої п. Ройзенман видав мені приказ безпроволочно поїхати в Москву, щоб там звітувати мою поведінку. Справедливо занепокоєний, я відмовився. Я вернувся в своє помешкання, яке я в амбасаді займав з жінкою і сином; спакувавши клунки, я рішився з місця покинути амбасаду.

„Я хотів саме перейти браму, коли два сторожі перегородили мій вихід, заявляючи, що вбють мене на місці, якщо тільки рушуся, тай приказали мені безпроволочно вернути до моєї кімнати.

„Розуміючи, що моє життя справді загрожене, я вдав, що буцім-то вертаюся; одначе замість вернутися до помешкання, я біґцем промчав через город, видрапався на муровану огорожу, високу кілька метрів, і впав на подвіррє сусідньої камениці. На жаль, камениця не була замешкана і ніхто не міг прийти мені в підмогу і мене визволити.

„З трудом розпочався знов дерти на мур невідомої власности і цим разом впав в каменицю замешкану, при вул. Ґренель ч. 83.

„Я розповів сторожеві в чому річ, і він пішов зі мною до квартального комісаріяту поліції, звідки зараз зателефоновано до префектури. Невдовзі потім я з поліціянтами вернувся в амбасаду.

„Одначе що-йно тільки після довгих перемов зі сторожами, поліціянтам вдалося вимогти на них випущення на волю моєї жінки і мойого сина.

„Тепер надіюся відпочити після всіх цих творушень. Про свою політичну діяльність рішуся потім. На всякий спосіб до Москви не поїду".

*

„Ліберте" подає в тому самому числі велику фотографію місця драми, розмову свого співробітника зі сторожем-визволителем, звідомлення з невдачної спроби другого співробітника інтерв'ювати про скандал урядовців амбасади тай закінчує свою довгу репортажу заявою п. Бесідовського, з якої виходить оригінальний висновок, що в даному моменті екстериторіяльність радянської амбасади перенеслася на той готель, в який перенісся п. Бесідовський — формально досі виконуючий уряд амбасадора...

Справа — зайва річ додавати — викликує в Парижі величезну сензацію. Маси цікавих тиснуться під радянську амбасаду (з російською і французькою і ніякою іншою вивіскою!).

Поліція очевидно зберігає лад.

* *

Найновіші вісти, що наспіли з Парижа і Москви, пишуть, що Бесідовського звільнено з посади в більшовицькій амбасаді в Парижі. Радянський Комісаріят закорд. справ звернувся до французького закордонного уряду з домаганням, щоби Бесідовського викреслити зі списку дипломатів. Ройзенмана арештувала французька поліція. Довгалевський дістав наказ вернути до Парижа і зліквідувати історію.

Більшовики пускають уже вісти, що Бесідовський поповнив якісь надужиття і що ціла пригода з чекістом не мала політичного а кримінальний підклад. Та ці більшовицькі інформації не роблять на нікого ніякого враження.

Перед виборами на Закарпатті.

Замішання серед партій.

Недавно в спеціяльній кореспонденції із Закарпаття було зясоване у нас партійне розбиття і замішання в партійних верхах. Хоч вибори вже за плечима, хоч усього 20 днів ділить нас від дня виборів, то цей стан замішання і неясности тріває дальше.

Ужгородська „Свобода" з 3. ц. м. подає тільки, що будуть більші зміни серед кандидатів на послів, бо — мовляв — партії не є вдоволені своїми б. послами. „Свобода" з натиском підкреслює, що дотеперішній посол християнсько-народньої партії о. А. Волошин, дальше кандидуватиме на першому місці, бо — мовляв — до нього не лише партійці відносяться „з повним довірям і найбільшою одушевленістю", але він „має всяди, навіть і на нашом Земском Уряді, найбольшого авторітету". Аграри не є вдоволені Штефаном і Краліком, і замісць них будуть кандидувати Коршмар Щирецький і чеський секретар партії Заїц.

Куртяківці хотять створити спільний „рускій фронт" з „Русским соєдіненієм" (філія крамаржівців) і трудовиками („ґаґатківцями). Цю концепцію підтримує ґубернатор д-р Бескид.

Комуністи, які були досі найсильніші, в останньому часі ослабли. По вісткам „Свободи" з комуністичної партії виступив дотеперішній провідник д-р Осип Ґатій з огляду на те, що в партії взяли верх найкрайніші елементи. Є це найбільша сензація на Закарпатті. Серед мадярів теж не гаразд. Дотеперішній мадярський посол д-р Корлат не буде кандидувати. За його місце йде боротьба між Гоккі, Еперєші, Возарі і Санто.

„Свобода" спростовує теж вістку про перехід секретаря христ.-народньої партії Михайла Глебана до аґраріїв. Він не покинув партії, тільки — як сам заявляє — уступив із секретарства.

З виборчих відомостей, поміщених в останній „Свободі" конкретно довідуємося тільки, що о. А. Волошин кандидує дальше, себто: що до кандидування не допущено д-ра Михайла Бращайка.

Замах на ром. міністра вн. справ.

До румунського міністра вн. справ Вайди Воєводи, що був в авті перед будинком мін-ства, вистрілив із револьвера якийсь чоловік, що зачаївся був біля мін-ства. Куля пробила шибу автомобіля, але не зранила нікого. Арештований справник замаху сказав, що називається Гольденберг, має 20 літ, є торг. помічником, а від 3 місяців не має праці. Ствердили, що він був у взаєминах із букарештенськими комуністами.

Перед ґенеральним розрахунком.

(З голосів польської преси.)

Ситуація в Польщі дуже невиразна і напружена. Віддавна споліваний речинець остаточного розрахунку — по всім признакам — зближується до свого драматичного вирішення. Вже вчора подали ми за „Роботніком" всякі можливости, які зявляються в звязку з недалекою сесією сойму.

Довкола недалекого розрахунку кружляють найрізнородніші поголоски і комбінації. Згідно з інформаціями „Іл. Кур. Цодзєнн-ого" наступ соймової опозиції на уряд мав би відбутися так:

„Ухвалення недовіря др-ові Світальському та його кабінетові потягне за собою димісію уряду. Колиб новий кабінет, іменований президентом, був новим виданням попереднього, наступило би нове висловлення недовіря, а колиб президент утретє іменував такий кабінет, тоді сойм більшістю 3/5 мав би встановити, що президент своєю поведінкою зломив конституцію. На випадок обвинувачення не міг би він сповнювати свого уряду, а тоді на арену ввійшов би конституційно передбачений маршалок сойму Дашинський, який створив би парляментарний кабінет під проводом ППС. Творці пляну думають, що в неґації найдуть більшість сойму, частинно при допомозі своєї співпраці з центром, а частинно шляхом використання позиції народової демократії і національних меншостей, які всі піднесуть руку, коли йде про боротьбу з урядом".

Полковниківський „Ґлос Правди" в статті „Перестерігаємо" підтверджує, що такі поголоски ходять і такі пляни робляться.

„Маємо до диспозиції — пише він — вияви лідерів лівої опозиції, в яких плутається думка про втягнення особи президента республики до політичної гри".

Таку думку мав виявити пос. Недзялковський перед журналістами на раўті в німецькому посольстві.

„Коли поставимо поруч із тим факт зперед кількох тижнів, а саме несмачну операцію з листом, підписаним сен. Б. Лімановським, до п. президента республики, який то лист без сумніву був спробою втягнути особу президента республики до політичної боротьби і обіймав виразне намагання вразити його (ухибєня му) — мусимо дійти до переконання, що правдою може бути те, в що нам не хотілось би вірити, себто свого роду початки невядомщини, які тим разом ідуть з лівої сторони".

Краківський „Час" зупиняючись над цими поголосками і близьким розрахунком, підкреслює, що атутом у руках опозиції буде „важке господарче положення краю, відсутність кредиту, недостача готівки, податкова шруба, упадок цін

ДР ВОЛОДИМИР БЕЗУШКО.

Враження з Анґлії. *)

Преса. — Видавничий рух. — Славянська пропаґанда. Що цікавить англійців? — Банки, гумор, знайомости.

Часописи тут величанських розмірів і дуже поширені: наприклад консервативним є „Дейлі Мейль", що виходить у більш як три мілюни примірниках. Найповажніший часопис „Таймс" (консервативний) досягає тільки до двісті тисяч примірників. Ліберальним органом є „Дейлі Кронікл", а робітничим „Дейлі Геральд", який у самім Льондоні мабуть не дуже поширений. Часописи містять щоденно рецензії на нові появи книгарського ринку і симпатичні актуальні ілюстрації. Найбільшим недільним органом (денники в неділю не виходять) є „Сандей Таймс" і „Обсервер", які містять богато цікавого матеріялу, в тім численні рецензії на нові твори, часто підписані визначними письменниками, як Бенет, Сквайр, Ґулд, Ратер, Прістлі і інші.

Між тижневиками найбільш знані чужинцям „Таймс Уікл" (політичний), „Таймс Літерері Сапплемент", (що подає всі появи книгарського ринку і численні рецензії), „Панч" (гумористичний), „Сатердей Рівю", „Ді Скулмастер", G. K. Chesterton's Weekly" і велике число фахових. Двотижневиком є „Ді Фортнайтлі Рівю". З місячників мав я нагоду переглядати: „Контемпорері Рівю" (ліберальний), „Рівю оф Рівюз", орган Стіда. Оригінальне в ньому получення частини політичної, рецензійної й ілюстраційної і то передруку цікавих гумористичних ілюстрацій англійських, німецьких, американських, французьких, еспанських та італійських. Мав я нагоду також читати „Неш'о Інґліш Стадіс" і „Славонік Рівю", який виходить чвертьрічно. Поза тим ще є величанське число ріжних журналів фахових і популярних. Часописи і журнали в Англії дуже дешеві: напр. число „Таймса" коштує 36 сотиків, але й почта для чужинця коштує 36 сот. — звідси дорожнеча.

Рух видавничий у Льондоні незвичайно великий. Таких великих книгарень і антикварень мабуть нема ніде; повно їх передовсім на „Черінґ Кросс Ровд". Найбільша з них є Фойлесів. Іншою найбільшою в Льондоні є „Таймс Бук Клюб". По антикварнях можна дістати дуже цінні твори і то по дуже низьких цінах: нераз у одній п'ятій первісної вартости. Звичайна знижка ціни книжки через половину й то книжок часто зовсім неуживаних, або уживаних, але в культурнім стані. Приміром П. Жане „Психольоґічне лічення", або Льоджа „Чому я вірю в безсмертність душі" — оба твори видані в 1925 р. в продажі в половині первісної ціни, отже твори авторів світової слави, які зовсім не потребують боятися, що наклад не розійдеться, чи евентуально дбати за популярність.

Велика кількість книжок виложена в отвертих шафах, назовні склепу. Власник переконаний, що покупець вибере книжку і сам зголоситься, щоб за неї заплатити. Мені приходило на гадку, чому у нас не ширяться книжки зниженою ціною: тоді не требаб чекати кільканадцять літ на випродажу першого видання творів В. Стефаника; поминаю те, що в нас вибір обмежений і цікавих творів мало. У Льондоні правдива повінь книжок і видавництв і це все відплинає. І треба знати, що англієць нерентовних підприємств не веде: в видавництвах також ні!

Спитає хто, а чому оплачується англійцеві переклад славянського твору, поминаючи російські твори, між якими повісти займають признане місце в цілому світу. Славяни самі оплачують видавництва, так, що англієць не потребує боятися, чи твір піде, чи ні. Поза російськими творами в перекладі англійській стрічав я перекладених польських і то по антикварнях, що очевидно уможливлює поширення книжки.

Від скінчення війни появилося богато інформаційної літератури про Польщу. З російських учених найбільш знаний тепер в Англії є князь Мірський, професор російської літератури в льондонському університеті; він є, здається, рівночасно в англійців знавцем українських справ. З поляків має там признане імя проф. Р. Дибоський. Зі всіх славян найбільшим признанням в Англії тішиться президент Тома Масарик.

Росіяни вражали в минулому і вражають силою і концепцією своїх намірів. Чехи з усіх славян найкраще наладнали торговлю з Англією. Так чехи, як і поляки вдаряють нераз у тон сентименталізму в пропаґанді, висловлюючи жаль, як то давніше їх зметали з лиця історії і позбавлювали в немилосерний спосіб державного життя. Яка то несправедливість їм діялася, як вони терпіли! Стрінете роблені ними порівнання з Ірляндією. Стрінув я також і дуже мінорний тон напр. на афіші: „Їдьте на виставу, бо це одинока нагода відвідати наш край". — Хто зі словян може зацікавити англійця? Енунціяція якогось міністра (англієць думає передовсім величинами суспільними), ґенерала, професора університету, або якоїсь незвичайно великої творчої особистости. Коли Масарик напише що по англійськи, то його прочитає і англієць і велика кількість чехів захоче знати, що написав Масарик; очевидно, що такий твір для англійця поплатний.

Один редактор, який спеціяльно займається справами Сходу Европи, сказав мені, що він має саме лист від Михайла Грушевського, що він знав бувшого міністра проф. Дмитра Дорошенка. Мабуть це все, що він мав охоту з українців запамятати. Колиб українці дали більшу кількість передплатників часопису, чи журналу, то очевидно, англійці моглиб і більше приносити новин з України. А так покищо не можемо від них вимагати річей нерентовних.

У нас немає ніодної культурної вартости, якої англійці в цій або іншій формі не мали. Уроджених поетів, глибоких творчих психольоґів, народню пісню, декоративне мистецтво — все це вони мають; до того у себе дома мають вибір зі всесвітньої скарбниці: треба тільки хотіти вибирати. Цікаві монографії про княжу добу, про Хмельницького, про Мазепу, ось такі річи, думаю, зацікавилиб англійців, але за їх уряти? Ми їх са-

хліборобських продуктів і т. і." Але опозиція є за слаба до позитивної розвязки важкого сучасного становища:

„Коли наша опозиція вважає себе після своєї консолідації незвичайно сильною, то одначе той колос має слабі сторони. Є може досить сильний, скоро сам так твердить, до повалення, але не має ніякої сили до кермування державою. Це є саме його глиняні ноги. Нехай Господь боронить нас від правління кабінету Домбський—Рибарський—Недзялковський під патронатом „президента" Дашинського. І тому, як довго не зміняться умови, важко Польщі бажати чого іншого, як лише дальшого правління теперішнього диктатора Польщі. Всяке диктаторське правління потягає за собою дуже великі небезпеки, а наше певне має поважні відємні сторони. Але правління теперішнього сойму, нездатного створити більшість і нездатного до праці — було би ще гірше. І тому, як довго істнують ті умови, кращий є нинішний стан річей, бо забезпечує державі сякий-такий лад і супокій".

Краківські консерватисти лякаються змін. А санація погрожує сильним і болючим відпором. Навязуючи до згаданої вже вістки про можливість трикратного недовіря урядові і втягнення президента держави в політичну гру, „Глос Правди" перестерігає:

„всякі спроби посягання в тому напрямку, всякі — в якій-небудь тактичній формі — залізання на повагу та обсяг влади голови держави, стрінулись би з таким відпором і з такою болючою карою, про яку п. Недзялковському і його — в тій концепції — співтоваришам не снилося. Повага президента республ. як особи і як інституції — засаднеча є досить поважною силою не лише на те, щоби бути незайманою, але також і на те, щоби всяка акція проти неї осягнула тільки той наслідок, що її спричинники гірко будуть оплакувати день і годину, яка їм підсунула подібні заміри".

Такі перестороги кидає полковницький орган, не зважаючи на те, що пос. Недзялковський називає подану вгорі відомість провокацією. Та дещо в тому не є позбавлене основи. Варшавський кореспондент краківського „Напшод-у" ось так засовує підготовку опозиції до ґенерального розрахунку:

„Підготовка опозиції йде в тому напрямку, щоби з місця, себто в першому дні відкриття сесії, мати всі сили, всю амуніцію готовими. Головний удар і найсильніші арґументи підуть на перший вогонь у формі забезпечення перед „ударом у порожнечу". Опозиція хоче зголосити вотум недовіря цілому урядові і хоче мати ґарантію, що уряд після принятти того внесення не відіграє ролі кота, що все паде на ноги. Розглядають цю справу ось як: уряд отримавши вотум недовіря, мусить уступити, одначе на другий день може знову явитися, хоч би у дещо зміненому особовому складі, нпр. Матушевський замісць Світальського. А опозиція не вдаряє в особи, але в систему, тому хоче своєю ухвалою унеможливити продовжування системи. Як це робиться, то є тайна клюбів — і слушно, бо ніхто противникові не зраджує своїх плянів. Крім того опозиція робить низку підготовок, передбачуючи також найкрайніщі можливости аж до розвязання сойму. В тому випадку, при одночасному розписанні виборів, треба забезпечитися перед надуживанням урядовців і перед зловживаннями урядовців, яких свідками в ріжних формах ми були при останніх виборах. Отже має бути внесений проєкт відповідальности, яка не передавнюється з покінченням виборчого акту, коли всі зловживання і насильства пускається в непамять. В якому порядку ті й інші проєкти побачать денне світло, це вже буде річю тактики. Принцип: видати урядові рішаючу боротьбу стоїть сильно, зате друга сторона не виявляє надто великого резону".

Чи справді той принцип „рішаючої боротьби" стоїть сильно, чи це тільки „страхи на ляхи" — побачимо небавом.

...ми не маємо. — Спортовий рекорд ось — що зацікавилоб англійця. Г. В. Невінсен оповідає, що коли тому кілька літ довший час задержався між стаціями потяг, він перейшов кілька ваґонів і сказав подорожнім, що в цім самім потягу їде найславніший чоловік світа, просячи, щоб вони відгадали, хто це. Всі вгадували імя славного боксера Карпентієра. Також, коли літом 1926 р. і пізніше запитував він на численних зборах, кого найбільше подивляють і ким хотілиб бути, відповідь звучала: не королем, архиепископом Англії чи президентом міністрів, але тільки Джек Гобсом, найславнішим крокетовим грачем.

Цілих дві сторінки „Таймс" присвячує спортові; у всіх часописах широко дискутується справи спорту. Спортових успіхів не маємо жадних, а тих, які як слід повелиб розмову про спорт, дуже мало. Інша сторінка, яка цікавилаб англійця це господарська. Так як у німців на кожнім університеті є катедра мистецтва, так в англійців є катедра економії. У Льондоні, в яку би сторону не звернулись би, всюди натрапите на банк. Признаюся, що не розумію потреби такої великої кількости банків. Я цієї думки, що я не одинокий в нашій громаді, який того зрозуміння не має. Отже яку мову знайти з англійцем? Це не легка річ. Чехи дали їм тепер гумориста Карела Чапека і його твори там читають. Зощенка теж знають англійці. На жаль, замало знаю наших гумористів, щоб сказати, який був би для чужинців цікавий. Гумор в англійців невідклична складова частина людини, письменника і письменник без гумору у них не може бути популярний. Задля цього їхні великі поети Е. Спенсер і Мітлен непопулярні.

Англія в суті річи для чужинця непривітна. Чужинець лише з трудом дістається до клюбу, супроводжений знайомим і англієць позволяє на знайомість тільки на підставі поручення його друга, чи доброго знайомого. Англієць хоче найперше знати, з ким має до діла, аж тоді подасть йому руку, бо подання руки є в нього символом ближчої знайомости.

(Докінчення буде.)

Серед наших „русских".

Нові москвофільські кооперативи.

„Русскій Ревіз. Союз" приняв на днях такі нові кооперативи у свої члени: „Поступ" у Біляниці (пов. Горлиці), „Згода" в Чертежнім (пов. Сянік), „Власна Поміч" в Молодовичах (пов. Перемишляни), „Єдність" у Мацошині (пов. Жовква), „Утіха" в Барвінку (пов. Коросно), „Русскій Союз" в Цикові (пов. Перемишляни), „Сила Народа" в Устю Руськім (пов. Горлиці), „Селянська Каса" в Яворові, „Галицька Зоря" в Клоковичах (пов. Перемишляни), „Селянський Труд" у Метенові (пов. Зборів), „Наша Надія" в Беремівцях (пов. Зборів), „Селянський Труд" у Скопівці (пов. Товмач), „Русскій Труд" у Товщеві (пов. Львів), і „Союз Труда" в Бикові (пов. Перемишляни). — З того виходить, що москвофіли кинулися головно на Лемківщину, а у східних повітах на Перемишлянщину, Зборівщину, Жовківщину й сумежні околиці.

Дивні відносини.

Недавно влаштували москвофіли гучне свято в селі Яблониця Польська (пов. Березів) з приводу 25-ліття тамошньої читальні Качковського. Свято злучено з посвяченням нового дому читальні, на яке явилися численно москвофільські могікани з ближчої і дальшої околиці. Співав хор із Сянока під проводом В. Подолинського, від централі „общества Качковського" у Львові промовляв проф. Г. Турковський, що взивав яблоницьких селян твердо берегти „завіти" Наумовича (предсідником зборів був о. К. Чайковський з Лемківщини) і дати відпір „гнусной" (себто: підлій) роботі українських самостійників. Промовляв іще о. Саломон із Вороблика, Д. Вовкий із Сянока і якась Татяна Гриник, що (в російській мові) нападала на греко-кат. церкву (знов-же без тіни спротиву присутніх москвофільських священиків!), яка, мовляв, „під проводом оо. Боберських розділює руський нарід, накидуючи йому пляму сепаратизму". А треба знати, що місцевий парох о. Боберський був настільки тактовний і льояльний, що до торжественного богослуження в церкві станув того дня з о. Кир. Чайковським і взяв участь у посвяченні читальні. За це москвофільські ватажки віддячились йому так, що дозволили на істеричні напади на нього й церкву якоїсь крикунки перед його власними парохіянами. Дуже дивно виглядає дисципліна в нашій церкві коли такі річи можливі в присутности і під проводом греко-кат. священиків!

Де кому ближче...

Римо-кат. епископська курія оголосила на днях, що православний єромонах Серафим Яросевич перейшов на лоно римо-кат. костела. Про це всі священики того костела обовязані повідомити своїх вірних з проповідниць. Історія цього навернення пікантна остільки, що єромонах був ще донедавна заступником пароха при православній церкві у Львові і відправляв до останніх днів разом з ним всі богослуження.

Хорвати вдоволені.

„Н. Фр. Пр." повідомляє з Білгороду, що в новім адм. поділі Юґославії хорвати одержали значні уступки. Бувш. хорватське королівство і Славонію получено з Банатом, із Заґребом як осередком. „Правда" повідомляє з Заґребу, Любляни, Спліту та Сараєва, що в там. колах, а також у словінських і хорв. зміна назви кор. СХС на юґосл. королівство викликала велике вдоволення.

—o—

На громадські теми.

Як Товариство „Праця" орудує спадщиною пок. проф. Івана Левинського.

Подав інж. Ю. Мудрак.

(Докінчення.)

Капітал, добутий з продажі повищих грунтів, показався за малим на викупно всіх акцій які були до набуття і „Праця" мусіла заінтересувати цією справою ширші круги громадянства, а передовсім о. Митрополита та центральні господарські установи, які в міру подажі закуповували акцій, так що в 1928 році 75 процент акційного капіталу було в українських руках, в тім 43 процент у портфелю „Праці". В другій половині 1928 р. банк, який видобув концесію на Акц. Спілку і її фінансував, запропонував продаж своїх 25 прц. акцій, заявляючи, що оскільки українці цих акцій не куплять, він буде змушений їх продати рефлектантови, який для більшости акціонарів міг би бути невигідний. Небезпека остаточного переходу так значної частини акційного капіталу в чужі, а то й ворожі руки спричинила, знов за ініціятивою Т-ва „Праці", що Управа одної з українських кооперативних установ викупила цих 25 проц. акцій і таким чином весь акційний капітал перейшов в українські руки. Новий акціонар переняв також всі ті привілеї, які статут Спілки застерігав для банку, що Спілку фінансував.

Управа А. С., не маючи змоги сама будувати, переводила від довшого часу частинну парцеляцію своїх грунтів, при чім більшість парцель перейшла завдяки догідним умовинам сплати в українські руки. Так само і площу при кінці вул. Набеляка, про яку згадує новинка в „Ділі", старалась Управа бодай в части продати українцям. В 1927 році заходились коло частинного купна цього комплексу українські громадяни городецького передмістя, яким Управа хотіла продати найкращу часть площі по 8 долярів, одначе з цеї трансакції нічого не вийшло. В якийсь час пізніше пробувала Управа продати часть площі поміж вул. Стжала і Ґрозваєра ініціяторам нової української будівельної кооперативи по ціні 12 долярів, інж. Лев Левинський виготовив вже проєкт дому, який там мав будуватися, але і з цеї трансакції також нічого не вийшло.

Взагалі до 1928 р. зі згаданого комплексу грунтів продано лише смужку для управильнення межі з сусідньою парцелею Кооперативі Професорів Політехніки по ціні 16 долярів за сяжень. З кінцем 1928 р. зголосились до Управи Спілки з бажанням набути ці грунти С. С. Назаретанки і то не лише обох комплексів, розділених продовженням вул. Ґрозваєра, але й самого продовження цеї вулиці, яке вже було ухвалене, але ще не переняте. Управа А. С. перевела вступні пертрактації, устаила умовини продажі, а запевнившись, що ніяка з українських установ на купно хочби частини і на менше корисних умовах не рефлектує, предложила справу Управляючій Раді Спілки до вирішення, а саме продаж понад 2700 сяжнів грунту по 17 долярів за сяжень в загальній сумі 47.000 дол. Слід завважати, що коли потрутиться около 600 сяжнів на продовження вул. Ґрозваєра, які Спілка мусілаб безплатно відступити місту, а за які СС. Назаретанки заплатили нормальну ціну, то ціна за 1 сяжень квадр. піднесеться на около 24 дол., т. є. до ціни, якої „Праця" не могла досі дістати за куди кращу і меншу (270 с.) площу на розі вул. Потоцького й Ісаковича. Вважаючи предложені услівя корисними, Управляюча Рада Спілки, в якій засідають представники чільних українських установ та о. митрополита, рішила однозгідно згадані грунти С. С. Назаретанкам продати, що й сталося. До того треба ще додати, що з продажею грунтів позбулася А. С. коштовного обовязку продовження притикаючих до них вулиць Набеляка і Стшала, який то обовязок переняла на себе купуюча сторона.

Рішаючись на продажу згаданої площі, була Управляюча Рада вповні свідома, що ні одна з українських установ не хотіла і не була в можности її купити, тому шкода, що автор новинки в „Ділі" не сказав, котрий саме український банк „був би ті грунти радо купив". Обставина, що частину грунтів уживала для забав Читальня „Просвіти", не могла спинити рішення, тому, що Управа Спілки, винаймаючи згаданий грунт Читальні, якої голова є членом Ради Т-ва „Праця" і докладно знає всі трансакції як „Праці" так і Спілки, застереглася, що наймає її лише на час, доки не буде продана, а СС. Назаретанки при купні грунту звернули Читальні вклади на огорожу і барак, які Читальня поставила. Продаючи корисно згадану площу в чужі руки, поступила Спілка так, як напевно поступив би в даній ситуації і пок. проф.

Левинський, який скуповував і заокруглював когрунти на те, щоби їх в відповіднім моменті корисно продати навіть у чужі руки, як про це посвідчить ціла маса „чужих" реальностей, ставлених на грунтах б. п. проф. Левинського, а між іншим і монастир Босих Кармеліганок при вул. Потоцького. Гроші, набуті з продажі площі переходять в цілости в оборот української кооперативної інституції, яка викупила 25 процент акцій та будуть зчасом ужиті на здійснення назріваючих проектів, про які тут не місце говорити.

Реасумуючи повище сказане, слід ствердити, що Т-во „Праця" ніколи не позбувалося легкодушно спадщини пок. проф. Левинського, а змушене до цього продавало відповідні обєкти майже виключно, а часто з власною стратою в українські руки, маючи при тім на увазі в першій мірі освітні установи. Добуті гроші Т-во уживало на упорядкування правного стану спадщини, сплату довгів та викупно головної частини спадщини в виді акцій Спілки, загрожених безповоротним переходом в чужі руки, навіть до Америки. Тими самими принципами кермувалися також українські члени Управляючої Ради А. С. в міру свого впливу на її Управу, відповідно до числа посіданих акцій. Результатом цеї акції було скумулювання всіх акцій Спілки в українських руках, з яких 43% має Т-во „Праця", значить від заснування Спілки збільшило свій портфель на цілих 18%. При порядкуванні правного стану спадщини була „Праця" змушена перевести кількадесять процесів мирових судів та угодових пертрактацій, яких львина частина вже дефінітивно покінчена. „Праця" має ще деякі зобовязання, на яких покриття піде сума, добута з продажі парцелі на розі вул. Потоцького й Ісаковича, з евентуально з продажі 6-моргового комплексу при залізничій стації в Глинську.

Дивідендою з посіданих акцій зможе „Праця" скоро по остаточній сплаті довгів розпоряджатися на ціли, вказані їй покійним фундатором, розпочинаючи тим самим новий етап своєї діяльности. Члени Ради Товариства як теперішні так і давніші можуть мати почуття сповненого обовязку супроти волі фундатора, та свідомість, що при зрозумінні й допомозі наших установ та чільних громадян, в першій мірі свого правного дорадника д-ра В. Охримовича, змогли спадщину по пок. проф. Левинськім не лише зберегти та упорядкувати, але й помножити та закріпити в українськім посіданні.

Бажані автором новинки вияснення випали за довгі, але далеко не повні, а може й не зовсім ясні. Тим, яких ці вияснення не вдоволили, радимо вступити в члени Т-ва „Праця", провірити наведені дані на основі протоколів та актів Т-ва та допомогти радою і живим ділом до кращого здійснення заповіту Великого Фундатора. Новим членам і співробітникам раді! Правда, з намічених Фундатором завдань „Праця" в описаних обставинах, могла лише дуже мало здійснити та все таки вже й тепер може виказатись значною допомогою українським громадам на Личакові та Замарстинові, сталою допомогою доповняючій Школі Промисловій ім. Грінченка, а крім цього дрібними принагідними стипендіями та допомогами бувшим співробітникам пок. проф. Левинського.

Вкінці слід замітити, що Рада Т-ва „Праця" не погоджується з думкою автора новинки в „Ділі", не мов би українцеві а ще більше українській установі тяжко було набути у Львові кусень землі. Будівельних парцель у Львові є доволі, а перехід в українські руки звичайно не утруднений. Члени Ради Т-ва „Праця" є доволі в тій справі зорієнтовані і готові безкорисно служити кожному інтересованому інформаціями, куда з купном грунту звернутися. При евентуальнім купні грунту як від „Праці", так також від А. С. може очевидно кожний українець рахувати на найбільші полекші, а те саме можна сказати і про інші українські установи, які мають грунти на продаж.

Літвінов задоволений.

Його заява про порозуміння з Англією.

Літвінов у інтервю з представником телеграфічної агенції Радянського Союзу висловив своє задоволення з приводу порозуміння між Довгалевським та Гендерсоном. Літвінов зазначив, що в порозумінню нема нічого нового. Всі ці справи вже були обговорені між обома урядами в 1924 р. і вже тоді підписано договір, який одначе консервативний англійський уряд відкинув. Тепер Гендерзон зобовязався на початку нової парляментарної сесії перевести рішення про навязання нормальних дипльоматичних зносин. Тепер треба лише спокійно чекати дальших кроків англійського уряду.

З церковного життя.

Відкриття греко-катол. Богословської Академії у Львові.

В неділю, 6. жовтня п. р. відбулося у Львові в забудованнях греко-католицької Духовної Семинарії при вул. Коперника 36. святочне відкриття греко-католицької Богословської Академії. Свято почалося торжественною Службою Божою, яку відправив о. епископ Будка в церкві Духовної Семинарії. В год. 12. в полудне зібралися в авлі Духовної Семинарії о. Митрополит Андрей, о. епископ Будка, о. епископ Бучко, греко-католицька митрополича капітула, професори Академії з о. ректором д-ром Сліпим на чолі, студенти Академії та численні гості, щоби відбути святочний акт відкриття Академії.

Хор студентів Академії відспівав Лаврівського: „Услиши Господи глас мой", по чім виголосив обширний реферат о. ректор д-р Сліпий Йосиф на тему: „Значіння й устрій Богословської Академії у Львові". Змісту цього незвичайно річевого реферату наслідком недостачі місця передати не можемо. Зазначимо тільки, що завдання Академії поставлені в ньому дуже гідно та доцільно. З черги слідувала хорова продукція студентів Академії, що відспівали Дм. Бортнянського: „Господи, кто обитает". О. Хомин відчитав привіти, що наспіли до ректорату з нагоди відкриття Академії. З них нотуємо слідуючі: від о. епископа-помічника Лакоти з Перемишля, від греко-католицької капітули в Станиславові, від професорів Богословського Ліцею з Перемишля, від Українського Національно-Демократичного Обєднання і від його голови д-ра Д. Левицького зі Львова, від б. гетьмана Скоропадського з Берліна, від Наукового Т-ва ім. Шевченка зі Львова, від „Рідної Школи", від артиста проф. Петра Холодного, від т-ва греко-катол. священиків „Єдність" у Львові, від т-ва українських греко-католицьких катехитів, від редакції „Записок ЧСВВ" і богато інших.

Після відчитання привітів промовив о. Митрополит Кир Андрей. У свому слові спинився над богословськими студіями, як наукою і над великими та відповідальними перед історією завданнями Богословської Академії для греко-католицької (уніятської) науки. Закінчив своє слово відчитанням телеграми з Ватикану від кардинала Гаспарі, що передає апостольське благословенство Папи для Академії та її праці. На цьому й закінчено це свято відкриття одинокої нині за українських землях Богословської Академії.

Справа комуністичної пропаганди в англійсько-радянському договорі.

Англійське міністерство закордонних справ опублікувало проєкт договору з Радянським Союзом у справі пропаганди. Радянський Союз зобовязується після іменування посла потвердити артикул англійсько-радянської умови в справі пропаганди з 1924 р., якого свого часу Радянський Союз не хотів ратифікувати. Цей артикул постановляє, що обидві держави не будуть вмішуватися у внутрішні справи й не допустять до такого вмішування тих осіб та організацій, які від них залежать. Правда, в Англії ніхто не вірить, що Радянський Союз або Комінтерн спинить свою пропаганду, одначе згаданий артикул дає англійському урядові можливість гостро виступати проти ріжних агітаторів у границях своєї держави, а Радянський Союз не буде вже в стані розглядати цього, як неприязне відношення до нього.

Критичне становище Німеччини.

Критика внутрішніх відносин.

На партійному зїзді німецької демократичної партії бувший міністр Кох-Везер виголосив промову, про політичне становище Німеччини, в якій дуже гостро скритикував теперішню конституцію. Практика політичного життя в Німеччині, казав він, викривила цю конституцію, так що тепер її треба змінити. Треба змінити також виборче право, бо пропорціональне виборче право не оправдало себе, а довело лише до надмірного розвитку партійности.

Далі Кох-Везер рішучо висловився за задержанням дотеперішніх напрямних закордонної політики Німеччини. „Для Німеччини, — казав він, — не може бути іншої політики, як політика порозуміння. Коли всенімецький союз радить спинити виплати репарацій і зголосити наші претенсії на відшкодування від ворогів, то треба їм порадити, щоби вони взяли на себе переведення екзекуції цих домагань у ворогів. На будучність поліпшення положення Німеччини я бачу лише в співпраці з іншими державами. Я дуже журюся положенням Німеччини. В першу чергу невідрадними є внутрішньо-політичні відносини".

Присуд у процесі д-ра Туки.

Прага, 5. жовтня 1929.

Сьогодня в год. 12.45 проголошено присуд у процесі, який тревав 10 тижнів і в якому переслухано 153 свідків та перечитано около 1000 сторін письменного матеріялу. Д-ра Туку засуджено після §. 6. відст. II. і III. і §. 2. відст. I. і III. закону про охорону республики ч. 50. зб. з і р. з р. 1923. аж на 15 літ тюрми. Снацького на 5 літ тюрми, а третього обвинуваченого Маха увільнено після §. 326. відст. 2. к. п. від вини й кари. Засуджено проф. Туку за зраду держави, шпіонажу та приготування до повстання проти держави...

Скінчився процес, який заслужив собі на назву бою автономії проти централізму, процес, в якому всі чеські партії без ріжниці бачили бій проти зради, а словаки бій за права свого народу. Багато дає до думання факт, що два празькі часописи, а саме: „Народні Політіка" і „Народ", вже рано перед присудом подали у формі здогаду вістку про засуд і висоту кари обвинуваченим, яка вповні згоджується із присудом.

Такого строгого присуду не очікував ніхто. В Братиславі присуд викликав велике обурення. Всі вулиці коло будинку краєвого суду обсаджені були скріпленою поліцією, яка приготована була на найгірші ексцеси.

Засуд опирається на свідоцтві Белянського, людини без характеру, яку можна купити до кожного діла. Та це не перешкоджує чеським часописам квітувати присуд із задоволенням; з них наведу в першій мірі „Ческе Сльово", яке у спеціяльному виданні пише так:

„Тука сам зробив себе героєм і жертвою автономістичної думки на Словаччині. Інша річ, що його розуміння автономії було мабуть таке, як колиб він на приказ із Пешту публікував і людовій партії накинув таку пропозицію автономії Словаччини, яка рівнялася відірванню Словаччини від республики"...

„... Д-р Крамарж назвав „Вакуум юріс" д-ра Туки невинним „фільософуванням"; це „фільософування" після д-ра Крамаржа було таке невинне, що його братиславський суд оцінив за роки тюрми за зраду республики"...

„Zprávozdaj" при тій нагоді у спеціяльнім виданні зазначує:

...„Зрадників ждала доля, яка їх не минула; за зраду дістали порядну нагороду. Нехай-же це буде осторогою всім тим, котрі хочуть боротися із конституцією створеною „батьком вітчини" (Масариком?). Горе тим, що повстануть, — несправедливість буде зметена".

Як повідомляє „Експрес", оба засуджені подали відклик. На Словаччині приготовляється ряд демонстрацій проти засуду. Людова партія стоїть рішучо за Тукою, а її голова, відомий о. Глінка, заявив отверто, що „справу Туки уважає за справу партії, а на лаві обвинувачених не мав би сидіти Тука сам один, але Глінка і ціла людова партія, ба — може навіть цілий словацький нарід, — та що, суд над Тукою є судом держави над самою собою".

На всякий випадок людова партія кандидує д-ра Туку на першому місці до парляменту, а процес над ним буде для цеї партії найкращим агітаційним засобом. Нема сумніву, що Тука буде вибраний послом, бо він став тепер національним словацьким мучеником, якого по думці всіх словаків чеські централісти рішили знищити. Чи тим присудом не завдали вони самі смертного присуду саме чеському централізмові, покаже вже найближчий час.

Н. Стахура.

НОВИНКИ

— П. Т. Передплатників ласкаво просимо вплатити передплату найдальше до дня 15-го жовтня ц. р., бо в противнім випадку будемо змушені здержати дальшу висилку часопису. Місячна передплата виносить 5 зол.

— **На волі.** Довідуємося що на днях вийшли на волю всі ті дівчата, що були арештовані після бомбового замаху на „східних торгах" у Львові. У слідстві перебуває ще тільки панна Ярослава Кліш.

— **Сушкевичівна Стефанія,** студентка III. року фільософічного виділу арештована, як довідуємося, перед 4-ма тижнями, сидить досі в поліційних арештах. Всі інші арештовані вже віддставлені до суду.

— **Львівська хроніка.** В клепарівськім лісі за пороховнею повісився робітник Роман Василишин. — На вулиці св. Анни облив Станислав Яворський свою невірну наречену Павліну Гібчинську вітриолем і пробував поповнити самовбивство, випивши з фляшки решту невилитого вітриолю. Він опинився в лічниці. — На Городецькій вулиці автомобіль переїхав Озіяша Райлеса і важко поранив його. — В львівськім

бареті „Пекелко" кількох пяниць вчинили авантуру, яка скінчилась крівавою бійкою і арештуванням братів Функельштайнів. — В городі Косцюшка найдено 10-літнього хлопця Стефана Андрієва затроєного денатурованим спіртом. — При вул. Замарстинівській в торгівлі Гехта злодії викрали в ночі мануфактуру вартости 20.000 золотих. — При вулиці Дунін Борковських ч. 5. зникла без сліду 15-літна панна Стефанія Микета. Цею таємничою справою заінтересувалась поліція.

— Із сільських трагедій. В Дуличах, повіт Бучач, молодий парубок Степан Кульчик і дівчина Вікторія Дачків задусили свою дитину і закопали під підлогу. Їх арештовано.

— Бандитизм. В Голгочах, підгаєцького повіту, бандити напали на дім Варвари Горик і зрабували в неї всі доляри прислані родиною з Америки.

— Замордовано 6 осіб. В селі Ганцевичі, повіт Барановичі бандити вимордували 6 осіб і забрали в них богато грошей. Двох бандитів арештовано.

Пожежа. В Білостоку вибухла у фабриці сукна велика пожежа, яка спричинила шкоду на кількасот тисяч золотих.

— За напад на польських артистів в Ополю розпочався судовий процес проти німців, учасників нападу.

— Склад муніції в божниці. Підчас пожежі жидівської божниці в Новій Слупі, виявилось, що жиди мали в тій божниці склад муніції.

— Офіри туристики. В Татрах, недалеко Пяти Ставів дві молоді відомі туристки, сестри Смотричівни впали зі скелі в пропасть і згинули на місці.

— Ріжні вісти. На островах Багама шалів новий борвій, який спричинив шкоду на міліон долярів. — У Холмні, в бувшій пруській дільниці, підчас агітації з нагоди виборів до міських рад прийшло до крівавої бійки між поліцією і прихильниками санації. Один член боївки вбитий поліцією. — У Вильні статистика начислила майже 2000 безробітних, серед яких панує крайна нужда. — В Берліні прийшло до великих крівавих авантур між організацією Гіттлера і комуністами. Поліція арештувала 20 комуністів. — За шпіонажу в користь СРСР засуджено у Вільні Евстахія Селяха на шість літ вязниці. — До Вільна приїхало 7 італійських журналістів, кореспондентів Союза Народів щоби інформувати пресу про життя і відносини литовців під Польщею. — В американськім місті Кенон Сіті був великий бунт вязнів, які при тім вбили 7 дозорців. Підчас бунту ранено 13 вязнів. — В місті Санта Фе замордували невідомі злочинці міліонера Менбі, власника копалень золота. — У Варшаві іменовано Ванду Грабінську суддею. Це є перша жінка в Польщі, що здобула це становище. — Статистика виказує, що тепер у Варшаві є 8.493 автомобілів. — До Білгороду приїхав грецький премієр Венізельос.

Гаріман зрікається елекрифікаційної оферти?

Повідомляють, будьто би представники Гаріманової консорції повідомили офіціяльні чинники, що їм поручено відкликати електрифікаційну оферту. Досі ні мін-ство промислу та торговлі, ні мін-ство публ. робіт не одержали писемної вимови Гаріманової оферти. Одначе повищу вістку потверджують із зм. боку, зазначують, що зложено устне заповідження відкликання оферти Гаріманові представники пояснюють свій крок, що Гаріман став жертвою політ. боротьби в Польщі, що в Америці є вел. недостача капіталів, тому оферту можна би здійснити лише вел. зусиллями, та що задовго ждуть на відповідь польського уряду. Аг. Прес повідомляє, що для оконечного вияснення справи ел. концесії приїхав у Варшаву віцепрез. і ген. представник на Европу Гаріманової фірми Ірвінг Россі. Він переговорює з мін-ством публ. робіт. Оконечне рішення западе небаром.

Двобій редакторів „Ґлосу Правди" й „Роботніка".

Дня 7. жовтня ц. р. редактор „Ґлосу Правди" пос. полк. Коц, післав секундантів редакторові „Роботніка" пос. Недзялковському. Пос. Недзялковський визначив теж секундантів, одначе двобій не може відбутися, хочби тому, що пос. Недзялковський як соціяліст не признає двобою. На його думку справу міг би полагодити суд чести.

Причина: полеміка на стовпцях згаданих часописів у звязи з пляновною заявою недовіря для прем. Світальського.

Виїзд марш. Пілсудського відложений.

Виїзд марш. Пілсудського за кордон відложили. Щодо виїзду у Вильно постанова ще не запала, зате зачувати, що марш. Пілсудський побуде в Італії довше, ніж передше задумували. Подорож марш. Пілсудського має лише відпочинковий характер.

Розмови Мекдональда з Гувером.

Дня 7. жовтня ц. р. доручено пятьом урядам морських держав запрошення на січневу конференцію. В звязи з цим ам. преса зазначує, що розмови Гувера з Мекдональдом дали вже конкретні висліди, що виявилося в висланні запрошень. За основу запрошень приняли Кельоґів пакт. През. Гувер і Мекдональд після повороту з літньої Гуверової резиденції Репідем видали таку заяву: „Ми розглянули щиро всі справи, що могли спричинити непорозуміння між нашими народами. На цьому шляху пороблено значні поступи. Розмови йдуть далі".

Помер ром. реґент.

Дня 7. жовтня помер після довшої аґонії румунський реґент Буздиґан. Згідно з конституцією прероґативи реґ. ради (з причини її здекомплетування) переходять на раду мін. Палату та сенат скликано як Нац. Зібрання на середу задля вибору нового члена реґенції та заприсяження його. Прем. Манів сказав, що порозуміється з представниками партій в справі вибору члена реґенції. Колиб не прийшло до порозуміння, уряд не поставить кандидатури, а оставить вільну руку парляментові.

Змова на життя Чанґ-Кай-Шека.

У Нанкіні розстріляли 21 кит. старшин, членів ген. штабу Чанґ-Кай-Шека, обвинувачених у змові на його життя.

Зі спортового життя.

Україна — Погонь 8 : 1 (3 : 0).

Не так катастрофальна поразка України, як сензаційна перемога Поґоні, яка грала з Україною у своїм повнім ліґовім складі, з Кухарем на середині помочи, в повним повороті до доброї форми, ну — і в сильній жадобі відплатитись за свою будь-що-будь катастрофальну невдачу в липні ц. р. Відплата вдалася Поґоні вповні. 8 : 1 було виною може не так дружини, як більше її проводу. Просто дивуватися треба, що провід згодився на ті змагання. Чейже недільна гра із клюбом „Світезь" виказала, що Україна не є в формі, є перемучена і їй належиться солідний відпочинок, а не меч з ліґовою дружиною.

Самі змагання не випали може так зле. Україна грала і жертвенно і з амбіцією, але протиставитись тій Поґоні не могла — це не було в її силі. Що гірше: ми мали нагоду доглянути великі технічні недостачі у грачів, які могли побачити хоч раз добру уставку та обставку противником самих себе, коли то наслідком своїх тактичних та технічних промахів не могли добути мяча. А були такі хвилі, що Україна цілих кілька мінут не могла дістати до своїх ніг мяча через злу уставку. Некриття змагунів при всяких вільних копах, наріжниках і т. д. були також тою причиною.

Хід недільної гри заповідався вже від початку дуже емоціонально. Перший гарний тяг України лівим крилом заповідав добру гру. Але вже в тій самій мінуті вертає мяч під ворота України, гарний тяг Шабакевича, „кікс" Лисика, замішання під воротами і — перший ґоль для Поґоні. Дружина тим не депримується, але рве вперед. Атака за атакою йде, одначе поміч та оборона противника є на своїм місці і не дозволяють на підхід до карного поля. Не помагають ефекти нашої дружини, гарні „кивання" навіть популярного Вацка Кухара Лисиком чи Петровом; це не охороняє України від дальших втрат. Атаки Поґоні перевисшають наші скорістю та децизією. Оборона України боронить, як може і вміє. Настрілена рука на карнім полі потягає за собою карний коп, що його екзеквує Ганке. Кілька мінут опісля (в 33 мін.) лучник Поґоні гострим стрілом добуває треті ворота. Вислід той лишається до половини, не зважаючи на великі зусилля обох сторін.

По перерві вже в першій мінуті лучник Поґоні по гарнім тягу криловою добуває головкою четверті ворота. На трибуні в одних констернація, у прихильників Поґоні радість. Коли ж в 6 мін. побільшується стан воріт Поґоні до 5 : 0, — видно вже заломання української одинацятки. Всі ждуть хоч почесного ґоля. Ситуації витворюються одна за другою, споможностей є кілька, але мож з того, коли хорий Кобзяр є за повільний, а інші грачі рішаються скоро на стріли. Вкінці в 22. мін. мяч переходить до Петрова; гарним оминенням лінії помочи та оборони противника приходить він сам око в око з воротарем і з великим споком пакує мяч у ворота. Оплески без кінця. Але видушення того ґоля це все, на що здобулася наша дружина, яка вже лиш слабо опирається Поґоні. В 33 мін. та 38 мін. Поґонь стріляє дальші два, а небаром потім закінчує серію воріт останнім, осьмим ґолем.

Винуватити когось з грачів за такий вислід — булоб неджентельменством. Що Новицький міг хоч два-три ґолі оборонити, а Кобзяр чи інший стріляти ще хоч два, — то все таки Україна виказала, що є нині нижче як пересічною А-клас. дружиною. З лінії нападу хорого Кобзяря требаб виелімінувати аж до часу виздоровлення. Сич і Маґоцький на крилах булиб добрі, але перший мусить надробити технічні недостачі, а другому бракує лиш фізичної сили. Лисик трохи недиспонований, за багато бігав, чим звучився і в другій половині не міг уже як слід грати. Петрів добрий, але як йому, так і цілому нападові бракує скорости, рішучости та децизії стрілу. Поміч при своїх вмілостях може й непайгірша, але для нападу Поґоні була рішуче за слабою. Найгірше було те, що не було контакту між нею і нападом. Рідко коли могла доставити добре й у відповідний спосіб мяч до лінії нападу. Гра дефензивна може й була оправдана, але через те напад не міг виказатися ніякими успіхами. Оборона середньо добра; Скрегота ліпший тактично від Грещука, хоч і той мав свої добрі моменти. Воротар оборонив дуже багато тяжких стрілів; кілька помилок коштувало дружину втрату воріт.

Цілість гри справляла, не зважаючи на високоцифрову програну, доволі гарне вражіння. Гра була отверта довгий час, мяч вандрував по цілому грищі. Лиш під кінець змагань слідне було вже сильне умучення України.

Публики: рекордове число, бо до 2.500. Судля Пшестшельський рішучий і незлий, хоч як кожда людина, помилявся в деяких своїх рішеннях.

Політехніка — Університет 3 : 2 (3 : 1).

Меч той був частиною щорічних змагань високих шкіл. Цьогорічні недописали орґанізаційною стороною. Змагання зачалися з одногодинним опізненням, так, що скінчилися скорше задля темноти. Атмосфера змагань була незвичайно фамілійна. Техніка мала, більше з гри і використовувала свій тяг на ворота. Університет успішно боронився і випадами стріляв два ґолі. Суддя: п. Е. Жарський. Публики около 100.

Дужання в спортовім цирку.

В суботу новий дуже зручний змагун Кемпфер поклав у 6 хв. Столя. Богатирів дав собі раду з Бартніком, який має всі дані на довгу оборону, вже в 2-ій хвилині. Боротьба Вілінґа з Бенольдом не дала до 20 хв. висліду. Штекер у боротьбі зі Штібором, що домагався реванжу, поклав Штібора рулядою в 38-ій хвил. Дуже зручний мурин Реджінальд Сікі поборов без труднощів зручного, але надто слабого в цьому турнірі великанів Ґрінберґа.

В неділю цирк був повний по береги. Численні прихильники жида Пошофа прийшли піддержати його оплесками у рішаючій боротьбі з росіянином Петровичем. Перевага була весь час на боці Петровича. В 40-ій хв. Пошоф, перетомлений до краю, попав у подвійний нельсон Петровича і вже після 1-ої хвилини дав знак рукою на землі, що піддається. Судді признали правильну перемогу Петровичеві. Частина авдиторії боронила вигуками виправдань Пошофа, що нібито Петрович ударив його в голову і що тому він хотів перервати боротьбу. Правдою є, що Петрович безпосередньо передтим перекинув Пошофа за арену через деревляну огорожу і вдарив його в ногу, але Пошоф не запротестував проти цього і продовжував боротьбу. Богатирів поклав у 12 хв. Бен Самсона, коли цей ненадійно схопив його ззаду, користаючи з його неуваги, після поворотy зпоза килиму. Зовсім нову методу боротьби приклав учора досвідний технік Кемпфер супроти вищого Бартніка, якого підніс уверх і кинув обертом об землю у 14-ій хв. Мурин Р. Сікі зібрав великі оплески, що при всьому своєму скромному фізичному вигляді поруч черевани Вілінґа весь час наступав на нього і поклав його в 16-ій хв. Валюшевський, львівський аматор, мав право бути гордим, що вийшов у 15 хв. переможцем супроти Ґрінберґа, який занадто легковажив собі його.

Нині, у вівторок, змагаються Ґрінберґ-Бено, Богатирів-Пошоф, Кемпфер-Шнайдер і Карш-Штекер (рішаюча). Крім того відбудуться боксерські змагання між мурином Сікі і Вілінгом (без обмеження рунд).

З театру.

Великий Міський Театр: „Великий Крам", песа на 3. дії Бернарда Шова.

Називається ця песа в оригіналі „Візок з яблуками" — себто базарний, вуличний візок, бо яблука тут ні при чому. Грали цей останній твір великого анґлійського сатирика вперше в Варшаві, а не в Льондоні. Шов є завсіди гордий, що його признають швидше на чужині, ніж на батьківщині. А анґлійці признаючи свому великому драматурґові незвичайний галант, не соромляться ні трохи, що є вірні свому характерові і не звеличують масовими оплесками свого письменника за те, що він уміє їх лаяти й осмішувати.

Виставу цеї песи в Варшаві попередили в польській пресі занадто реклямові натяки, що Шов покористувався матеріялом зі сучасного польського політичного життя. Публика відповідно настроєна, смакувала фрази про „сильну руку", про право голови держави до вета супроти парляменту, про нездарність парляментаризму, а головно соковиті епітети на адресу представників народу, які стали політиками тільки тому, що не є здатні до нічого кращого.

Тому, що нині переживаємо крізу демократії й парляментаризму, а поруч гасла „самоозначення народів" і Ліґи Націй у половині Европи квітне диктатура, не диво, що публика й інших столиць найшла в песі Шова багато натяків на політичні обставини в своїй країні. Шов регочеться від утіхи, що такі ріжні авдиторії підкладають під той самий текст такі ріжні почування й ідеї. Він бачить у цьому найкращий доказ вартости твору.

Та цим разом він таки помиляється. Хто знає всю дотеперішню творчість Шова, ствердить уже на перший погляд, що його „Візок з яблуками" не має прикмет його попередніх пес. Акція зійшла тут настільки на другий плян супроти самих політичних дискусій і промов, що не бачимо ніякої причини, чому автор вибрав форму комедії замісць публіцистичних статтей. Ця сатира не є ані настільки барвисто-весела, щоби ми могли з неї сміятись, ані на стільки глибока, щоби ми могли над нею призадуматись.

Головною метою творчости Шова було завсіди спонукувати нас до ревізії свого суспільного світогляду. Він ішов до цього при помочі оригінальних прикладів і змальованих живих конфліктів. Нині він обмежився до безпосереднього викладу зі сцени, зовсім так, як би стояв на естраді на вічу або на прилюдній диспуті зі своїм ідеольоґічним противником Честертоном. Та нехай би це був лише сам монольоґ, але монольоґ — давнього Шова, що прискав ідеями й гумором! „Візок з яблуками" крім кількох досить пересічних дотепів є повторенням мало оригінальних ідей на тему тайн правління юрбою, переваги одної виїмкової одиниці, яка знає, чого хоче над колективним мізком парляментського правління знесиленого розбіжністю політичних партій і особистих інтересів, на тему більшої влади президента республики від конституційного короля (Сполучені Держави!), то-що.

Треба дивуватись, як могли деякі соціялісти счинити крик, що Шов зрадив соціялізм, бо змалював карикатуру робітничого провідника, який бездумчиво повторяє думки короля і співає придуркувато національний гимн у його честь, а врешті звеличав мудрість королівської голови, що дає собі раду з цілим кабінетом. Шов у своїй песі протиставив королеві таких ідіотів, що його перемога над ними не є ніяким доказом його інтеліґенції. Сам-же король так мало бере поважно свої ідеї (врештою мало оригінальні), що бодай на половину сам стає карикатурою.

Більшість із цих ідей викладена у великій книзі Шова, що попередила цю песу „Провідник для жіноцтва через капіталізм і соціялізм". У ній доказує він, що нема таких розумних ні дурних ідей, яких не можна би здійснити і що перехід від монархії до республики і навпаки, це тільки мистецтво як, чим і коли обдурити безкритичну юрбу. Та з цими державними перемінами не має нічого спільного справжній поступ. Ніяка революція не в силі змести з лиця землі необхідних взаємин між продукцією великого капіталу і інтересами робучої кляси. Єдиний зміст соціялізму, це рівний поділ загальних прибутків нації між її дорослих громадян, з тим, що потреба власности і володіння — це вроджені людські нахили, яких не зможе викорінити ніякий соціяльний переворот і ніяке масове вбивство.

Дуже сильно помиляються ті, які добачують в останній песі Шова ще різкіший від його звичайного наступу на поширені суспільні ідеї. Ніколи Шов більше не потурав ідеям недавно ще собі ворожим і ніколи не старався більше поєднати два протилежні суспільні табори й світогляди. Сам він каже устами короля, що з віком перейшов неодну еволюцію, випереджуючи досвідом і занадто „правих" і занадто „лівих".

Та може саме оця зрівноважена мудрість письменника, що скінчив 73 роки, є єдиною причиною, що він не в силі вже нападати з такою молодечою завзятістю як досі і перетворювати контрасти свого темпераменту в живі типи, цікаві ситуації і оригінальні ідеї. Цих трьох найважніших річей бракує останній песі Шова.

М. Р.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок 8-го жовтня, год. 7·30 веч. „Великий крам". Вистава театру „Превієр".

Середа, 9-го жовтня, година 7·30 веч „Великий крам". Вистава театру „Превієр".

Четвер, 10. жовтня, год. 7·30 вечором „Найкраща з жінок", ост. гостинний виступ Ваньковича.

Малий Міський Театр:

Вівторок, 8-го жовтня, год. 7·30 веч. „Поїзд марево".

Середа, 9-го жовтня, театр замкнений.

Четвер, 10. жовтня, год. 7·30 вечором „Процес Мері Дуган" — премієра.

Кіна.

Аполльо: „Гірльси Парижа" (Зуї Вернон).

Касино: „Володарка кохання" (Ґрета Ґарбо).

Кольосей: „Шировзолотий плай" (Фред Гомсон) і „Детективи Ріф і Раф".

Лев: „Вязень острова св. Олени" (Остатнє Наполеонове кохання).

Люна: „Іскор" і виступ жидівського симфонічного хору.

Марусенька: „Гріхи батьків" (Явінгс).

Оаза: „Право молодости".

Палас: „Гаракірі".

Пан: „Анна Кареніна".

Пасаж: „Закон і беззаконня" (Том Мікс). Американська комедія та Ґомонтів тиждень.

Стилеве: Жінка без назвища. Доповнення програми.

Фатаморгана: Адютант (Мозжухін).

Химера: „З парубоцьких спогадів".

Утіха: „Танечниця з Москви".

Спортовий цирк.

Міжнародні змагання в дужанні в цирку при вул. Коперника ч. 33. Початок ходин год. 8·30 веч.

Програма радіо.

Середа 9-го.

Варшава (1411,7). 23·00 Музика до танців.

Познань (334,8). 23·00 Музика до танців.

Гельсінгфорс (221,4) 18·45 Дуети.

Лайпціґ (259) 10·00 Симфонічна орхестра.

Братислава (279) 16·30 Концерт.

Талін (296). 17·30 Військовий концерт.

Льондон (356,3). 21·35 Симфонічний концерт.

Гамбург (372) 19·00 „Севільський цирульник".

Берн (403). 20·00 „Ріґолетто".

Берлін (418). 19·30 Фортепян.

Стокгольм (436) 20·00 Симфонічний концерт.

Рим (441). 21·00 Квартет.

Лянгенберг (473) 20·00 Танці й пісні.

Прага (487). 20·00 Фільгармонія.

Мілянo (501). 20·30 Легка музика.

Брюссель (509) 21·15 „Драгон де Віляр" опера Маяра.

Відень (516,3). 20·00 Камерний квартет.

Будапешт (550). 20·00 Тріо. 21·15 Квартет.

Москва (825). 20·30 Музично-літерат. вечір.

Ленінград (1000). 19·30 Музично-літер. вечір.

Париж (1725). 21·35 „Зиґфрид".

Четвер 10-го.

Варшава (1411,7) 20·30 Вечірний концерт. 23·00 Муз. до танців.

Краків (312,8). 20·05 Концерт.

Познань (334,8) 20·30 Концерт.

Гельсінгфорс (221,4) 18·15 Фінська музика.

Бреслав (253) 22·30 Симфонічний концерт.

Лайпціґ (259). 16·30 Концерт радіорхестри.

Братислава. (279) 20·15 Військова музика з Берна.

Талін (296) 19·00 Ваґнер і Бетовен Симфонічний концерт.

Брно (341,7) 11·30 Концерт з Праги.

Льондон (356,3) 21·35 Скрипковий рецитал.

Штутгарт (360) 20·00 Співацький рецитал.

Гамбург (372). 16·15 Композиції Едварда Носля.

Франкфурт (390) 21·00 Фортепяновий рецитал.

Берн (403) 20·00 „Література" Шніцлера.

Берлін (418) 16·30 Пісні жидівські

Стокгольм (436) 20·00 Сметана: Продана наречена.

Рим (441). 21·00 Французький вечір.

Лянгенберг (473) 20·40 Ваґнер і Зиґфрид.

Прага (487) 16·30 Соната Шумана.

Брюссель (509) 21·09 Концерт з Амстердаму.

Відень (516,3). 20·00 „Пратер".

Мюнхен (533) 29·15 Симфонічний концерт.

Будапешт (550). 21·00 Популярний концерт.

Москва (825) 15·30 Концерт російської музики.

Ковно (1935) 19·45 Вечірна музика.

Ленінград (1000) 19·00 Трансм. з опери і балету.

Харків (1304). 20·10 Музика для села, мішаний концерт.

Париж (1725) 21·10 Aux Jardins de Murcie.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива „Український Театр" у Львові: 657 2—6

Товмач:

Вівторок 8.X. „Гей та тройка", ревія.

Середа 9.X. „Чар вальса", оперетка.

Четвер 10.X. „Церковна миш", комедія (з Ленською і Кривіцькою).

Станиславів:

Субота 12.X. „Циганська любов", премієра.

Неділя 13.X. „Циганська любов".

Український Наддніпрянський Хор Д. Котка:

Середа 9. X. — Сокаль.

Четвер 10. X. — Кристинопіль.

Пятниця 11. X. — Камінка Струм.

Субота 12. X. — Радехів.

Неділя 13. X. — Ґорохів. 672 1-?

Позір, зльокавтовані й емерити. Велике віче в справі зльокавтованих службовиків та австрійських емеритів відбудеться у Львові в неділю, дня 13-го жовтня ц. р. в год. 6·30 вечором в салі Сокола-Батька при вул. Руській ч. 20. Реферують посли: Володимир Целевич і д-р Степан Біляк. Громадяни, явіться численно!

Товаришів V. турнусу „Off. Asp. Schule" w Müglitz на Мораві з р. 1917. пп. Стан. Трача, Юліяна Главатого, Метельського, Ґураля і Фелікса Франка прошу, щоби чимскорше подали мені свою адресу. — **Іван Савків**, управитель школи в Росільній, почта Солотвина. 669 1—4

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 618 6-7

ВСІЛЯКІ годинникарсько-ювілерські роботи виконує найстаранніше Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 619 1—?

ВІЛЛЯ 6 покоїв, кухня, 2 веранди, повний комфорт, 220 сяжнів город, фронт 56 метрів, при трамваю, готівкою 3000 долярів. — Ігнат, Львів, вул. Куркова ч. 24. 671 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

438 **Пересвітлення Рентґеном.** 25—?

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.

Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полаґоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Полекші в сплатах. Тел. 65-73. 599 5—5

„СВЯЩЕНИЧА ПОМІЧ"

в СТАНИСЛАВОВІ, пасаж

поручає свойого видання **„Малий катехизм христ.-катол. релігії"**, і **„Біблійні образки"**. 625 6—?

Конопні линви, трансмісійні, копальняні, посторонки і всілякі інші мотузяні вироби з першорядних матеріялів краєвих і заграничних

виконує і поручає найдешевше

606 **НОВОВІДЧИНЕНА ФАБРИКА МОТУЗІВ** 3—4

С. БІНЧИЦЬКИЙ

ЛЬВІВ, Бальонова 2. Тел. 79—18.

На луки й пасовиска ділає **найуспішніше**

ТОМАСИНА з КАІНІТОМ

ЙОСИФ КАРРАХ

ЛЬВІВ, вул. Костюшка ч. 18. 620

Цінники і поучення даром і оплатно.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10